

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ ТА
БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2015 року)

Суми
Сумський державний університет
2015

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

Тверезовська А. Ю.

Юридичний факультет, Сумський державний університет

Чернадчук О. В.

к.ю.н., ст. викладач кафедри СМП, Сумський державний університет

Інформація являє собою дуже важливий і необхідний елемент всякої діяльності людини, суспільства і держави в суспільній, соціально–економічній і політичній сферах, її називають зброєю більш могутньою, чим ядерну. Досить довго присутність інформації в діяльності людей як би не помічалася, здавалося, немає великої необхідності поширювати дію права на інформацію. Однак суспільство розвивалося, і на визначеному етапі виникла необхідність визначити місце інформації в суспільних відносинах саме з правової точки зору.

На сьогодні правову основу захисту інформації становлять такі Закони України, як «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних», «Про державну таємницю» та інші. Прийнята низка наказів, роз'яснень, методик Держкомсекрету, які є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій.

Зокрема у Конституції, основному законі України (статті 32,34) визначені засади забезпечення інформаційної безпеки щодо громадян та права на неї [1].

Прийнятий у 1992 році Закон України «Про інформацію» можна вважати заклав фундамент для інформаційних відносин і законодавчо визначив поняття категорії «інформація» – будь–які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [4].

В той же час, більш ширше поняття «інформації» є визначення, закріплене Законом України «Про захист економічної конкуренції»: «Інформація – відомості в будь–якій формі й вигляді та збережені на будь–яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, органіграми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно–, відео–, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь–які інші публічно оголошені чи документовані відомості». У даному визначенні акцентується увага на різновидах інформації [3].

Відповідно до частини 1 статті 6 Закону України «Про інформацію» право на інформацію забезпечується:

- створенням механізму реалізації права на інформацію;
- створенням можливостей для вільного доступу до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, інших інформаційних банків, баз даних, інформаційних ресурсів;
- обов'язком суб'єктів владних повноважень інформувати громадськість та засоби масової інформації про свою діяльність і прийняті рішення;
- обов'язком суб'єктів владних повноважень визначити спеціальні підрозділи або відповідальних осіб для забезпечення доступу запитувачів до інформації;
- здійсненням державного і громадського контролю за додержанням законодавства про інформацію;
- встановленням відповідальності за порушення законодавства про інформацію.

В той же час у частині 2 статті 6 Закону України «Про інформацію» зазначено, що право на інформацію може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [4].

Тому захист інформації, охорона державної таємниці є невід'ємною складовою національної безпеки України. А там, де превалюють особливі інтереси держави, інтереси її безпеки, зовнішніх відносин та економіки, чинне законодавство повинне забезпечувати саме їх захист, утвердження інформаційного суверенітету України, її права на встановлення особливого порядку користування і розпорядження інформацією з обмеженим доступом, найважливішою складовою частиною якої є державна таємниця. В інформаційному просторі ця інформація займає дуже незначну частку і стосується чітко окреслених сфер державної діяльності – оборони, економіки, зовнішніх відносин, державної безпеки і охорони правопорядку, що прямо закріплено у статті 6 Закону «Про державну таємницю».

Таким чином, можна зробити висновок, що діяльність держави та її органів у сфері забезпечення захисту інформації є багатогранною: це захист державних секретів, дотримання та охорона конституційних прав громадян в інформаційній сфері. Крім цього, захист інформації повинен забезпечуватися шляхом проведення цілісної державної програми відповідно до Конституції та чинного законодавства України і норм міжнародного права шляхом реалізації відповідних доктрин, стратегій, концепцій і програм, що стосуються національної інформаційної політики України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1996. -№ 30.– Ст. 141.
2. Про державну таємницю [Електронний ресурс] : Закон від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ.–Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про захист економічної конкуренції [Електронний ресурс] : Закон від 11.01.2001 р. № 2210-ІІІ. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон від 21.01.1994 р. № 3855-ХІІ. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>